

Artur Lis

Homo literatus

Studia poświęcone
Wincentemu Kadłubkowi

Tom II

Kult i dokumenty

Artur Lis

Homo literatus

Studia poświęcone
Wincentemu Kadłubkowi

Tom II
Kult i dokumenty

Sandomierz 2021

Wydanie II poprawione i uzupełnione
Copyright 2021 by Artur Lis

Recenzenci:
prof. dr hab. Czesław Deptuła,
dr hab. Marek Bielecki

Druk współfinansowany przez
Archiopactwo Cystersów w Jędrzejowie
Nihil obstat
o. Rafał Adam Ścibiorowski, opat jędrzejowski

Konsultacja:
o. Bruno Łukasz Paterewicz, przeor opactwa w Jędrzejowie

Projekt okładki, redakcja techniczna:
Rafał Podleśny

Wydawnictwo ARMORYKA
ul. Krucza 16
27-600 Sandomierz
<http://www.armoryka.pl/>

Homo literatus
ISBN 978-83-7639-209-7

Tom II
ISBN 978-83-7639-211-0

Spis treści

Wstęp	5
Introduction	7
Rozdział I - KULT	9
W stronę kanonizacji bł. Wincentego Kadłubka	11
Sprawy dawne w postępowaniu kanonizacyjnym	28
Społeczno-prawna specyfika kanonizacji równoznacznej	40
List Karola Wojtyły z 1964 roku z okazji dwusetnej rocznicy beatyfikacji Wincentego Kadłubka	55
Błogosławiony Wincenty Kadłubek w eksplikacji nauczania Prymasa Stefana Wyszyńskiego	70
Błogosławiony Wincenty Kadłubek w eksplikacji nauczania Karola Wojtyły	84
List postulacyjny w sprawie kanonizacji bł. Wincentego Kadłubka	88
Parafia Włostów ośrodkiem kultu bł. Wincentego Kadłubka	101
Świadectwo kultu bł. Wincentego z parafii Włostów	125
Przyczynek do kultu błogosławionego Wincentego	133
Szkice o Kadłubku	150
Goniąc za Chrystusem – bł. Wincenty Kadłubek. Relacja relatora generalnego	163
Sprawa dawna bł. Wincentego Kadłubka w obowiązującym prawie kanonizacyjnym	171

IV Ogólnopolski kurs dla postulatorów i ich współpracowników w sprawach kanonizacyjnych	195
Sesja poświęcona bł. Wincentemu Kadłubkowi	200
Kalendarium kultu bł. Wincentego Kadłubka	204
Rozdział II - DOKUMENTY ZWIĄZANE Z MISTRZEM WINCENTYM	217
Wybór dokumentów	219
Rozdział III - BIO-BIBLIOGRAFIA	291
Literatura przedmiotu	293

Wstęp

Oddaję do rąk czytelnika drugi tom książki „*Homo literatus*. Studia poświęcone Wincentemu Kadłubkowi. Inicjatywa publikacji narodziła się podczas mojego wykładu „Wiara – ojczyzna – praworządność – system wartości Wincentego Kadłubka i jego związek z kulturą francuską” dnia 7 czerwca 2014 roku. Organizatorami spotkania, które odbyło się w Pawilonie Wystawowym Muzeum im. Przytkowskich w Jędrzejowie byli: Starosta Jędrzejowski, Dyrektor Muzeum oraz Opat Archiopactwa Cystersów w Jędrzejowie.

18 lutego 1764 papież Klemens XIII wydał dekret o zatwierdzeniu publicznego kultu Wincentego. Kilka miesięcy później 9 czerwca, papież ten, wydał również dekret zezwalający na oddawanie oficjum brewiarzowego i na odprawianie Mszy świętej ku czci Wincentego Kadłubka. Dekrety te stanowiły akt równoznaczny z beatyfikacją.

Ostatnimi laty można zaobserwować rozwój interdyscyplinarnych badań dotyczących Wincentego Kadłubka i jego „Kroniki polskiej”. Należy tu wymienić konferencje naukowe: *Mistrz Wincenty Kadłubek. Człowiek i dzieło, pośmiertny kult i legenda* (Kraków, 10 marca 2000 r.), *Nowe badania nad „Kroniką” biskupa Wincentego Kadłubka* (Warszawa, 4-6 czerwca 2008 r.), *Błogostawiony Wincenty Kadłubek. W 800-lecie sakry biskupiej* (Kraków, 3 listopada 2008 r.) oraz *Błogostawiony Wincenty Kadłubek i jego dziedzictwo* (Opatów, 17 czerwca 2009 r.).

Moje własne badania zaowocowały ukazaniem się książek: „Spory wokół biografii mistrza Wincentego Kadłubka”, „*Sapere aude*. Szkice o Kadłubku” a także „*Magnum oppidum Opatów*.”

Szkice historyczne”. Do wyżej wymienionych dołączam niniejsze dzieło będące zbiorem wybranych artykułów publikowanych głównie w „Kronice Diecezji Sandomierskiej”.

W tym miejscu pragnę podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do powstania niniejszego tomu. Wyrazy wdzięczności kieruję dla ks. prof. dr hab. Józefa Krasińskiego, prof. dr hab. Czesława Deptuły, s. Leokadii Wilk oraz pani Jolanty Jakubczyk.

„*Homo literatus*. Studia poświęcone Wincentemu Kadłubkowi stanowi zbiór, którego lektura pozwala na szersze spojrzenie na wiele istotnych kwestii. Nie sposób przybliżyć tu wszystkich bardziej szczegółowo, dlatego tym bardziej zachęcam Państwa do wnikliwej lektury, licząc na życzliwe przyjęcie.

Kończąc pragnę zacytować słowa wypowiedziane przez Karola Wojtyłę 8 marca 1959 roku: „Człowiek XX wieku, właśnie ten człowiek tak bardzo oderwany od Boga potrafi dostrzec wielkość tego mnicha sprzed 700 lat, biskupa – mnicha, który wszystko w życiu postawił na zjednoczenie z Bogiem i wszystko inne uznał za mało warte w porównaniu z tą jedną wartością. I człowiek dzisiejszy potrafi to nie tylko uznać, ale człowiek dzisiejszy czuje jakiś głód tego i pragnie i tęskni za tym i dlatego człowiek dzisiejszy przychodzi myślą do progów tego opactwa”.

Dr Artur Lis

Introduction

Voici mon livre « *Homo literatus* »

Il concerne les recherches consacrées à Vincent Kadłubek.

L'Initiative de cette publication est apparue pendant ma conférence du 7 juin 2014 «Foi - patrie - la primauté du droit - le système de valeurs de Vincent Kadłubek et sa relation avec la culture française».

Les organisateurs de la réunion, qui s'est tenue au Musée Przytkowski - Pavillon Des Expositions à Jędrzejów étaient: le responsable de la région de Jędrzejów, le directeur du Musée ainsi que l'abbé cistercien de Jędrzejów.

Le 18 Février 1764, le pape Clément XIII a publié un décret approuvant le culte public de Vincent.

Quelques mois plus tard, le 9 juin, le même pape a promulgué un décret autorisant l'office du bréviaire et la célébration de la messe en l'honneur de Vincent Kadłubek.

Ces décrets étaient équivalents à un acte de béatification.

Ces dernières années, on peut observer le développement de la recherche interdisciplinaire sur Vincent Kadłubek et ses «Chroniques polonaises».

Il convient de mentionner les conférences: *Maître Vincent Kadłubek. L'homme et son travail, culte posthume et la légende* (Cracovie, le 10 Mars 2000), *Nouvelles recherches sur «Chroniques polonaises» de l'évêque Vincent Kadłubek* (Varsovie, le 4-6 Juin 2008), *Le bienheureux Vincent Kadłubek. Le 800e anniversaire de son ordination comme évêque* (Cracovie, le 3 Novembre, 2008), et *Le bienheureux Vincent Kadłubek et son héritage* (Opatów, le 17 Juin 2009).

Mes propres recherches sont le fruit de la parution des livres: assez nombreux: «Controverses au sujet de la biographie de Maître Wincenty Kadłubek», «Sapere aude. Les essais liés avec Kadłubek » et aussi « Magnum oppidum - Opatów. Les essais historiques».

Mon travail est un recueil d'articles sélectionnés publiés principalement dans la «Chronique du diocèse de Sandomierz».

Pour terminer, je voudrais citer les paroles de Karol Wojtyła dites le 8 mars, 1959 : «L'homme du XXe siècle, justement c'est l'homme si détaché de Dieu qu'il peut voir la grandeur de ce moine évêque il y a 700 ans, - un moine qui a mis tout dans la vie d'union avec Dieu, toutes les autres choses étant jugées insuffisantes par rapport à la valeur de Dieu.

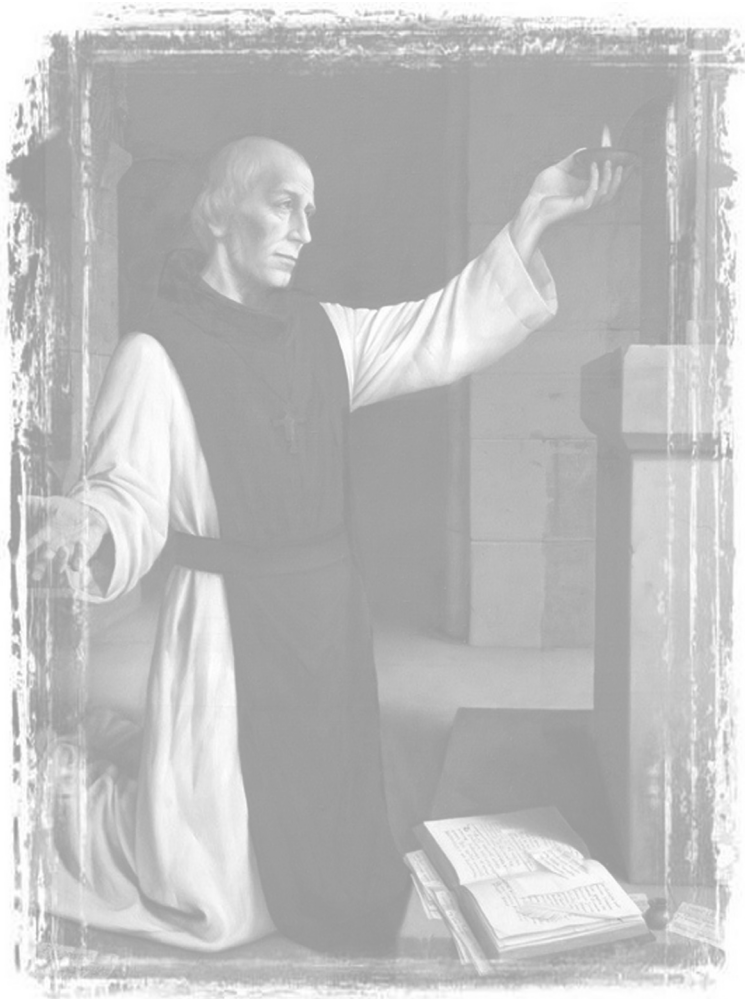
Et l'homme d'aujourd'hui, non seulement peut l'admettre, mais l'homme d'aujourd'hui a faim de cela et il veut et il désire ardemment, et c'est pourquoi viennent à son esprit les seuils de cette abbaye».

*Traduction: Jolanta Jakubczyk
Hélène Richard*

ROZDZIAŁ I

KULT

W stronę kanonizacji bł. Wincentego Kadłubka

POCZĄTKI KULTU

Datowanie początków kultu mistrza Wincentego stanowi poważny problem, z powodu braku odpowiednich przekazów źródłowych¹. w sprawie tej funkcjonują w polskiej mediewistyce dwie opinie wzajemnie się ścierające. Jedna ma korzenie hagiograficzne, sytuuje początki kultu już w momencie śmierci mistrza Wincentego. Natomiast druga to opinia hiperkrytyczna, która odrzuca wszelkie przekazy mówiące o długiej tradycji szczególnej pobożności Kadłubka². Niewątpliwie pierwszym

¹ Wincenty zwany później Kadłubkiem urodził się w Karwowie koło Opatowa, w parafii Włostów około 1150 -1161 roku. z domu rodzinnego, od ojca Bogusława i matki Benigny wyniósł żywą wiarę w Boga i gorące nabożeństwo do Maki Najświętszej. Jako jeden z pierwszych Polaków zdobył na studiach zagranicznych tytuł naukowy magistra. Był związany z dworem Kazimierza II Sprawiedliwego, na życzenie, którego zaczął spisywać „Kronikę Polski”. z funkcji prepozyta kolegiaty sandomierskiej został wybrany biskupem krakowskim. Posługę tą sprawował w latach 1208-1218 i aktywnie uczestniczył w życiu politycznym i kościelnym kraju - w 1215 roku brał udział w Soborze Laterańskim IV. Był donatorem zakonu cystersów, którym przepisał własne wsie: Gojców, Czerników oraz Niekisiałkę. Biskup Wincenty jako pierwszy zapalił wieczną lampkę przed Najświętszym Sakramentem. Ostatnie lata życia spędził w klasztorze w Jędrzejowie, gdzie zmarł w opinii świętości 8 marca 1223 roku. Po śmierci cieszył się lokalny kultem, który został zatwierdzony 18 lutego 1764 roku przez papieża Klemensa XIII. Obecnie żywy kult błogosławionego Wincentego wykracza poza granice diecezji sandomierskiej i kieleckiej.

² Szerzej: Artur Lis: *Świadectwo kultu bł. Wincentego z parafii Włostów. Listy do biskupa sandomierskiego*, „Kronika Diecezji Sandomierskiej” (cyt., dalej: KDS) Rok 100 (2007), nr 5-6, s. 436-441; *Szkice o Kadłubku. Kazanie z 1845 r. z okazji przeniesienia relikwii bł. Wincentego Kadłubka z Jędrzejowa do katedry NMP w Sandomierzu*, KDS 101 (2008), nr 1-2, s. 134-144; *Parafia Włostów ośrodkiem kultu bł. Wincentego Kadłubka*, KDS 101 (2008), nr 11-12, s. 765-781;

przejawem kultu mistrza Wincentego było pochowanie jego zwłok w kościele klasztorным przed głównym ołtarzem, w prezbiterium między stallami zakonnymi³. Znaczący kult bł. Wincentego - Klemens Świżek - suponuje istnienie kultu już w XIII wieku, na co wskazują przekazy pomnikowe: nagrobek ołtarzowy z obrazem przedstawiającym Wincentego z aureolą świętych (datowany na ok. 1380 rok) oraz kamienny grobowiec z wyrzeźbionym obrazem Wincentego, znajdujący się po przeciwnej stronie chóru w klasztorze jędrzejowskim (datowany na 1280 rok)⁴.

Można zauważyć, że już mistrz uniwersytecki Jan z Dąbrowki w pierwszej połowie XIV w. pisząc komentarz do „Kroniki polskiej”, nazwał Wincentego „prawdziwym czcicielem pokory”⁵. Następnie w annalistyce małopolskiej przed Długoszem, spotykamy określenie Wincentego, jako „rycerza Chrystusowego”, a on sam dysponował już długą tradycją o świątobliwym mężu⁶. Niewątpliwie ogromny wpływ na potomnych miała pozytywna opinia Jana Długosza (1415-1480), który odmalował sylwetkę

Żywot błogosławionego Wincentego Kadłubka biskupa krakowskiego, Patrona Królestwa Polskiego (reprint wydania z 1870 r.), KDS 102 (2009), nr 1-2, s. 99-107; *Sprawozdanie z konferencji naukowej „Błogosławiony Wincenty Kadłubek. w 800-lecie sakry biskupiej”*; Kraków, 3 listopada 2008 rok, KDS 102 (2009), nr 3-4, s. 255-261; *Zapach róży w Morimundzie polskim – bł. Wincenty Kadłubek*, KDS 102 (2009), nr 5-6, s. 348-362; *Sprawozdanie z konferencji naukowej: „Błogosławiony Wincenty Kadłubek i jego dziedzictwo (Opatów, 17 czerwca 2009 r.)*, KDS 102 (2009), nr 7-8, s. 516-524; *Studia zagraniczne Mistrza Wincentego*, KDS 102 (2009), nr 9-10, s. 613-621; *Elekcja na biskupstwo krakowskie Wincentego Kadłubka*, KDS 102 (2009), nr 11-12, s. 792-798.

³ B. Kürbis, *Wstęp*, [w:] *Mistrz Wincenty (tzw. Kadłubek)*, *Kronika Polska*, wyd. B. Kürbis, Wrocław 2008, s. LV.

⁴ K. Świżek, *Rozwój kultu błog. Mistrza Wincentego Kadłubka (1226-1976)*, „Więź”, 20 (1977), nr 10 (234), s. 61-69, cyt., s. 63; tenże, *Błogosławiony Wincenty Kadłubek. Życie – kult – modlitwy*, Jędrzejów 1999.

⁵ J. Dąbrowka, *Komentarz do Kroniki polskiej mistrza Wincentego zwanego Kadłubkiem*, wyd. M. Zwiercan, A. Z. Kozłowska, M. Rzepiel, [w:] *Pomniki Dziejow Polskiej*, seria 2, t. XIV, Kraków 2008.

⁶ W. Drelicharz, *Pamięć i tradycja o mistrzu Wincentym w dziejopisarstwie polskim XIII-XV wieku*, [w:] *Błogosławiony Wincenty Kadłubek. w 800-lecie sakry biskupiej*. „Cistercium Mater Nostra” Rocznik II (2008), nr 2, redaktorzy tomu M. Starzyński, M. Zdanek, Kraków 2008, s. 141-192.

Kadłubka w wielkich rysach⁷. Wydaje się, iż Długosz skreślił sylwetkę duchową Wincentego w słowach pełnych czci i uwielbienia zgodnie z opinią istniejącą w środowisku krakowskim. Wiadomo też, że grób Wincentego nawiedzili: Jan Długosz, moralista Jakub z Paradyża, prymas Stanisław Karnkowski, kanclerz koronny Jan Zamojski, wojewoda Michał Zebrzydowski. Czciociele Wincentego doznawali wielu łask za jego wstawienictwem, nieśli opinię o słynnym biskupie zakonniku – co powodowało coraz intensywniejszy rozwój kultu⁸.

W aktach procesu beatyfikacyjnego Wincentego Kadłubka znajdujemy świadectwo o zmarłym w 1561 r. profesie jędrzejowskim (od ok. 1483 roku) – Jakubie Wojewódzkim, który miał być szczególnym czciocielem i wiele napisać ku chwale niegdyśszego biskupa⁹. Wszyscy poważniejsi historycy, idąc za Długoszem, wspominają wybitną postać Wincentego Kadłubka np. Maciej z Miechowa (1519), Marcin Kromer (1555), Bartosz Paprocki (1584), Jan Szczęsny Herburt (1612), Abraham Bzowski (1627) oraz historycy związani z cystersami: Wojciech Tarło (1614), Chryzostom Henriguez (1630)¹⁰. Wzrost zainteresowania świątobliwymi postaciami w Polsce historycy łączą z działalnością kardynała Stanisława Hozjusza (1504-1579)¹¹. God-

⁷ Szerzej: D. Olszewski, *Kult bł. Wincentego Kadłubka w Jędrzejowie*, [w]: *Cystersi w Polsce. w 850-lecie fundacji opactwa jędrzejowskiego*, red. D. Olszewski, Kielce 1990, s. 151-166.

⁸ J. Ojkało, *Problemy prawne kanonizacji błogosławionego Wincentego Kadłubka*, Lublin 1983, s. 35 i n. (mps Archiwum Uniwersyteckie KUL).

⁹ *Sacra Congregatio pro Causis Sanctorum. Officium Historicum 15, Cracovien. seu Kielcen. Canonizationis Beati Vincentii Kadlubek. Episcopi Cracoviensis et Monarchi Professi S. Ordinis Cisterciensis in Monasterio Andreoviensi (1223)*, Romae 1971, s. 121(cyt., dalej: *Positio*).

¹⁰ Por. G. Labuda, *Mistrz Wincenty – autor i utwór*, „*Studia Źródłoznawcze*” 20(1976), s. 3-9.

¹¹ S. Ryłko, *Droga do beatyfikacji i starania o kanonizację Wincentego Kadłubka*, [w]: *Mistrz Wincenty Kadłubek. Człowiek i dzieło, pośmiertny kult i legenda, Materiały sesji naukowej – Kraków 10 marca 2000*, red. K. R. Prokop, Kraków 2001, s. 79-84; A. Borowski, *Postać Wincentego Kadłubka w piśmiennictwie hagiograficznym (przeгляд problematyki)*, [w]: *Mistrz Wincenty Kadłubek. Człowiek i dzieło, pośmiertny kult i legenda, Materiały sesji naukowej –*

nym uwagi jest fakt, iż w pierwszym znanym katalogu świętych i błogosławionych wydanym drukiem w Krakowie w 1609 roku, pióra Macieja Ubiszewskiego i Marcina Boroniusza czytamy: *B. Wincenty Kadłubek Biskup Krakowski w Konwencie Andrzejewskim Regułę przyjmwszy pochowan 1223*¹².

Konkludując, należy odwołać się do badań znakomitego mediewisty Macieja Zdanka, który na konferencji „Błogosławiony Wincenty Kadłubek i jego dziedzictwo” podkreślił: „W świetle tych zebranych okrucich źródłowych, możemy powiedzieć, że już w XIV wieku i to na początku tego stulecia postać Wincentego opisywano w perspektywie wyjątkowej pobożności, a w pierwszej połowie XV wieku umocniła się opinia o jego wyjątkowej świętobliwości, od drugiej połowy XV wieku kult został mocno akcentowany na zewnątrz w samym konwencie jędrzejowskim, a w XVI wieku nabrał charakteru publicznego”¹³.

TRANSLACJA i ELEWACJA

W celu zwiększenia rozgłosu kultowi, postanowiono ciało Wincentego poddać translacji, która polegała na przeniesieniu szczątek z trumny umieszczonej w chórze zakonnym do nowego grobu mauzoleum umieszczonego w ołtarzu. Translację poprzedziła ekshumacja polegająca na rozpoznaniu doczesnych szczątek. Dnia 26 kwietnia 1633 roku dokonano przeniesienia ciała (translacji) biskupa Wincentego w obecności Fryderyka Szembeka, superiora jezuitów w Krakowie¹⁴. w wigilię uroczystości św. Bernarda, 19 sierpnia tegoż roku, dokonano podwyższenia

Kraków 10 marca 2000, red. K. R. Prokop, Kraków 2001, s. 85-92; K. R. Prokop, *Wincenty Kadłubek*, Kraków 2005, s. 78-93.

¹² Za: S. Ryłko, dz. cyt., s. 80.

¹³ Zob. M. Zdanek, *Kult Wincentego Kadłubka w świetle procesu kanonicznego „super cultu memorabili seu casu excepto” z lat 1687-1691*, [w:] „Cistercium Mater Nostra” R. II (2008), nr 2, s. 273-300.

¹⁴ J. Szymański, *Wincenty*, [w:] *Nasi Święci. Polski Słownik Hagiograficzny*, red. A. Witkowska, Poznań 1995, s. 564-571; tenże, *Wincenty*, [w:] *Hagiografia polska. Słownik bio-bibliograficzny*, red. R. Gustaw, t. 2, Poznań-Warszawa-Lublin 1972, s. 522-540.

(elewacji) relikwii, składając je do nowego grobowca w nawie bocznej kościoła, położonego poza klauzurą i dostępnego dla wiernych¹⁵. Opis tych podniosłych uroczystości, a przede wszystkim życiorys Wincentego i łaski, jakie za wstawiennictwem tegoż doznawali wierni, zawarł historiograf – kanonik krakowski Szymon Starowolski w dziele: *Vita et miracula servi Dei Vincentii Kadłubkonis*¹⁶. Uroczystość ta miała miejsce niespełna rok przed zasadniczą reformą prawa kanonizacyjnego, przeprowadzoną przez papieża Urbana VIII (1623-1644)¹⁷. w następstwie reformy tegoż papieża, biskupi polscy zebrani na synodzie prowincjonalnym w Warszawie w dniach 13-15 listopada 1634 roku, wystąpili z prośbą do Stolicy Apostolskiej o kanonizację Wincentego Kadłubka¹⁸. z podobną inicjatywą 25 września 1649 roku król Jan Kazimierz i biskup krakowski Piotr Gembicki zwrócili się także do Stolicy Apostolskiej¹⁹. Tenże ordynariusz krakowski powołał 1650 roku trybunał celem przesłuchania świadków odnośnie dawności kultu oraz opinii świętości Wincentego²⁰. Niestety proces ten nie został przeprowadzony. Być może przyczyną tego był niezwykle burzliwy okres w dziejach Rzeczypospolitej Obojga Narodów - powstanie Chmielnickiego.

W 1680 roku Kongregacja Obrzędów wszczęła proces informacyjny o życiu i cnotach Sługi Bożego Wincentego, staraniem Bernarda Bogdanowicza – cystersa jędrzejowskiego i zarazem prokuratora polskiej prowincji cystersów przy Stolicy Apostolskiej. Papież Innocenty XI nadał dla Jędrzejowa kilka odpustów,

¹⁵ K. R. Prokop, dz. cyt. s. 81 i n; D. Olszewski, dz. cyt., s. 153 i n.

¹⁶ *Vita et miracula servi Dei Vincentii Cadlubkonis Simone Starovolscio scriptore, Cracoviae 1642*, in officina Christophori Schedelii. Starowolski na podstawie ksiąg klasztornych przytoczył ponad 150 cudownych zdarzeń, jakie miały miejsce przy grobie Wincentego Kadłubka w latach 1583-1640.

¹⁷ Urbanus VIII, *Constitutio Apostolica: Caelestis Hierusalem cives*, 5.7.1634, [w:] *Codex pro postulatoribus causerum beatificationis et canonizationis, Romae 1929*, s. 286-292.

¹⁸ D. Olszewski, dz. cyt., s. 154.

¹⁹ K. R. Prokop, dz. cyt. s. 82 i n.

²⁰ *Positio...*, s. 86–92; J. Ojkało, dz. cyt., s. 41; S. Ryłko, dz. cyt., s. 81.

które miały się przyczynić do dalszego rozwoju kultu (4 stycznia 1681, 17 stycznia 1682, 22 grudnia 1684). z kolei 1 lutego 1681 r. król polski Jan III Sobieski zwrócił się do Stolicy Apostolskiej z supliką o beatyfikację Wincentego²¹. Po uzyskaniu indultu papieskiego wszczęto proces w Kongregacji Obrzędów 31 marca 1683 roku²². Następnie w 1687 roku Stolica Apostolska zleciła przeprowadzenie procesu na temat świętości życia w ogólności Janowi Małachowskiemu, biskupowi krakowskiemu. Proces *super cultu immemorabili seu casu except* Wincentego Kadłubka, przeprowadzono w Krakowie i Jędrzejowie od 15 listopada 1687 do 11 marca 1689 roku²³. Jego zasadnicza faza, obejmująca przesłuchanie świadków (52 osoby), miała miejsce w latach 1688-1689²⁴. Następnie w 1692 przesłano akta procesowe do Rzymu, gdzie w 1697 roku Kongregację Świętych Obrzędów opublikowała pierwsze: *Positio super cultu immemorabili et casu excepto Beati Vincentii*. Później w latach 1699-1702 prowadzono w Kongregacji badania nad pismami Wincentego, zakończone pozytywnym dekretem, że nie stanowią one przeszkody w postępowaniu beatyfikacyjnym.

W 1734 roku pożar zniszczył zabudowania klasztorne w Jędrzejowie. Odbudowa ze zniszczeń potrwała dwadzieścia lat, a w jej wyniku przed 1742 rokiem wzniesiono kaplicę przema-

²¹ „Ponieważ Rozum ów, który wszechświat wypełnia, a który swym niezgłębionym wyrokiem mnie oddał rządy królestwa Polskiego w tych pełnych klęsk czasach, w Piśmie św. nakazuje chwalić mężów sławnych i świętobliwych, mądrość zaś ich i cnoty, każe narodom opowiadać, a kościołowi głosić, dlatego poczuwam się do obowiązku, żeby własnym wstawiennictwem poprzeć sprawę kanonizacji Bł. Wincentego Kadłubka, Biskupa krakowskiego, który przed 4-ma z górą wiekami, z głębokiej i nieślychanej pokory zrzekł się Biskupstwa i przyjąwszy regułę Cystersów, nie przestaje jaśnieć świętością życia, cnotami i cudami (...)” za: W. Bandurski, *Biskup Zakonnik. Błogosławiony Wincenty Kadłubek*, Kraków 1904, s. 72-74.

²² J. Ojkało, dz. cyt., s. 43.

²³ Oryginały akt procesowych: Archivio Segreto Vaticano, Sacra Congregatio Rituum, Processus N. 555.

²⁴ K. Świżek, *Rozwój kultu błog. Mistrza Wincentego Kadłubka (1226-1976)*, „Więź”, 20 (1977), nr 10 (234), s. 64; tenże, *Błogosławiony Wincenty Kadłubek*, [w:] *Polscy święci*, red. J. R. Bar, t. 2, Warszawa 1983, s. 11-63.

czoną dla relikwii Wincentego²⁵. Także w 1734 roku 13 listopada synod krajowy pod przewodnictwem prymasa Wężyka, ponowił prośbę do Stolicy Apostolskiej o kanonizację Sługi Bożego Wincentego²⁶.

Mimo problemów zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych, z jakimi borykała się Rzeczypospolita w okresie saskim, August III Sas 26 czerwca 1761 r. i 16 października roku następnego, wystosował dwa uroczyste listy do papieża Klemensa XIII z prośbą o rychłą kanonizację niegdysiejszego biskupa Wincentego²⁷. w 1761 roku Stolica Apostolska poleciła uzupełnić postępowanie dowodowe z lat 1687-1692 o przebadanie dawnych obrazów, modlitw i hymnów poświęconych Wincentemu Kadłubkowi²⁸. Postulat wyniesienia Wincentego na ołtarze przez Stolicę Apostolską w 1762 roku poparli biskupi polscy i senat Rzeczypospolitej²⁹. Prowadzony od 1761 r. proces apostolski, po uzupełnieniu materiału dowodowego, zakończył sufragan krakowski Franciszek Potkański dekretem z 22 września 1762 roku, stwierdzającym istnienie kultu Wincentego od wieków³⁰.

CONFIRMATIO CULTUS

Dnia 18 lutego 1764 roku papież Klemens XIII wydał dekret potwierdzenia kultu (*confirmatio cultus*), a 9 czerwca zezwolił na odprawianie Mszy św. ku czci bł. Wincentego i odmawianie oficjum brewiarzowego w diecezji krakowskiej i zakonie cystersów³¹. w istocie nie była to typowa formuła aprobaty kultu nie-

²⁵ A. Chalcarz, *Opactwo cystersów w Jędrzejowie ośrodkiem kultu błogosławionego Wincentego Kadłubka* [w:] *Mistrz Wincenty Kadłubek. Człowiek i dzieło, pośmiertny kult i legenda*, red. K. R. Prokop, Kraków 2001, s. 105 i n.

²⁶ J. Stabińska, *Mistrz Wincenty*, Kraków 1973, s. 158.

²⁷ S. Kiełtyka, *Błogosławiony Wincenty Kadłubek*, „*Nasza Przyszłość*” 16(1962), s. 153-212; tenże, *Sylwetka duchowa bł. Wincentego Kadłubka, w świetle historii i tradycji*, Rzym 1965.

²⁸ S. Ryłko, dz. cyt., s. 81.

²⁹ J. Stabińska, dz. cyt., s. 158.

³⁰ D. Olszewski, dz. cyt., s. 155.

³¹ Zob. *Sacra Rituum Congregatione Emo dno card. Joanne Francisco Albani, episcopo Sabinensi, Cracovię[sis] beatificationis et canonizationis venerabilis*

pamiętnego przewidziana przez dekrety Urbana VIII, ale jedynie pozwolenie na wspomniane akty kultu. z punktu widzenia prawa kanonizacyjnego można by to nazwać tzw. beatyfikacją równoznaczną lub beatyfikacją na swój sposób, gdyż przed aprobatą kultu nie został przeprowadzony proces stwierdzający heroiczną cnót³².

Biskup krakowski Kajetan Sołtyk poinformował duchowieństwo i wiernych o wyniesieniu Sługi Bożego na ołtarze, odezwą 10 kwietnia 1765 r. Uroczystościom odpustowym w klasztorze w Jędrzejowie (26-28 maja 1765 roku) przewodniczył sufragan krakowski Franciszek Potkański³³. Opat jędrzejowski Wojciech Ziemiński, dokonał ponownego otwarcia trumny relikwiami bł. Wincentego i przeniesienia ich w procesji do dedykowanej Kadłubkowi kaplicy-mauzoleum. Warto też dodać, że oficjalnie zatwierdzony kult zaczął się bardzo szybko rozwijać, o czym świadczy hymn konfederatów barskich, w którym proszą bł. Wincentego, jako jednego z patronów Polski o opiekę. Zgodzić się należy ze słowami Jadwigi Stabińskiej, że potwierdzenie kultu w 1764 roku stało się na długo ostatnim odblaskiem chwa-

servi Dei Vincentii Kadłubek de Rosis, episcopi Cracoviensis et deinde monachi professi i monasterio Andreoviensi Ordinis Cisterciensis. Positio super dubio, an sententiae Apostolica Auctoritate latae rmis episcopis suffraganeis Cracoviensibus iudicibus SS. Rituum Congregatione delegatis super publico cultu ab immemorabili tempore dicto V.S.D. exhibito et super casu excepto a decretis sanctae memoriae PP. Urbani VIII etc. Sint confirmandae, sive an constet de eodem casu excepto in casu et ad effectum, de quo agitur, Romae MDCCCLXIV.

³² H. Fokciński, *Potwierdzenie kultu. Kilka refleksji z okazji lektury piętnastego wydania „Index ac Status Causarum”*, [w:] *Divina et humana. Księga Jubileuszowa w 65. rocznicę urodzin ks. prof. Henryka Misztala*, Lublin 2001, s. 465-479; tenże, *Potwierdzenie kultu w aktualnej praktyce Kongregacji do Spraw Kanonizacyjnych*, [w:] *Religioni et scientiae. Materiały V Sympozjum Prawa Kanonizacyjnego (Lublin, 25 kwietnia 2001 r.)*, red. P. Stanisławski, Lublin 2001, s. 95-103.

³³ *Chwała B. Wincentego Kadłubka... w poczet błogosławionych policzonego z Rzymskiej ś. Apostolskiej Stolicy wyrokiem Klemensa XIII po całym świecie chrześcijańskim, a mianowicie w kościele Andrzejowskim zakonu Cysterskiego Roku 1765 dnia 26, 7 i 8 maja potwierdzona. Wiekom potomnym przez Jana Kantego Laskiewicza ...zostawiona, Kraków 1765.*

ły Wincentego³⁴. Rozbiory Rzeczypospolitej, pożar klasztoru jędrzejowskiego w 1800 roku, a w końcu kasata klasztoru 24 czerwca 1919 roku przyciszyły rozwój kultu³⁵.

W 1845 roku na prośbę biskupa sandomierskiego a za pozwoleniem biskupa Ludwika Łętowskiego, administratora diecezji kielecko-krakowskiej, odbyła się uroczysta intronizacja części relikwii z trumienki bł. Wincentego z Jędrzejowa do Sandomierza³⁶. w czasie przeniesienia do katedry sandomierskiej części relikwii, jednym z miejsc oddania im czci był kościół Włostowski: *Sprowadzone relikwie błogostawionego Wincentego z klasztoru jędrzejowskiego, z diecezji kielecko-krakowskiej, naprzód złożone były w kościele włostowskim, o mil 3 od Sandomierza odległym, w którym - jak podanie niesie miał być ochrzczony Wincenty, urodził się on, bowiem we wsi Karwów, do parafii Włostów należącej. w dniu 11 października 1845 relikwie te niesione były z kościoła włostowskiego do Sandomierza przez miejscowego proboszcza ks. Wincentego Jaworskiego w towarzystwie kilku duchownych, tudzież liczne zebrania ludu z okolicy*³⁷.

W latach 1855 - 1870 kościół w Jędrzejowie był pod opieką zakonu reformatów. w roku 1864 doszło do zorganizowania przez ludzi świeckich Bractwa Błogostawionego Wincentego Kadłubka, którzy uczestniczyli w nabożeństwach oraz utrzymywali porządek w kościele³⁸.

³⁴ J. Stabińska, dz. cyt., s. 159.

³⁵ A. Chalcarz, *Opactwo cystersów w Jędrzejowie ośrodkiem kultu błogostawionego Wincentego Kadłubka* [w:] *Mistrz Wincenty Kadłubek. Człowiek i dzieło, pośmiertny kult i legenda*, red. K. R. Prokop, Kraków 2001, s. 106.

³⁶ A. Lis, *Szkice o Kadłubku. Kazanie z 1845 r. z okazji przeniesienia relikwii bł. Wincentego Kadłubka z Jędrzejowa do katedry NMP w Sandomierzu*, „Kronika Diecezji Sandomierskiej” Rok 101 (2008) nr 1-2, s. 134-144.

³⁷ Szerzej: A. Lis, *Związki Mistrza Wincentego z parafią Włostów*, Lublin 2007 (praca magisterska napisana pod kierunkiem prof. dr hab. S. K. Olczaka w Instytucie Historii KUL, mps w Archiwum Uniwersyteckim KUL).

³⁸ D. Olszewski, dz. cyt., s. 158 i n; A. Chalcarz, dz. cyt. s. 106.

Uroczystości ku czci bł. Wincentego miały też miejsce w 1895 roku w Sandomierzu, gdzie złożono relikwie błogosławionego w Katedrze na specjalnym ołtarzu³⁹.

Kult bł. Wincentego mimo zaborów nie tylko nieustannie trwał, ale rozkwitał. Świadczy o tym sprowadzenie w 1901 roku części relikwii z sanktuarium jędrzejowskiego do katedry krakowskiej, staraniem kardynała Jana Puzyna, ordynariusza krakowskiego⁴⁰. 19 lipca 1913 utworzono przy kościele pocysterskim w Jędrzejowie parafii pod wezwaniem bł. Wincentego Kadłubka⁴¹. Dzięki staraniom tamtejszego proboszcza, ks. Stanisława Marchewki, intensywnie zaczął rozwijać się tam kult Wincentego⁴². Odzyskanie przez Polskę niepodległości w 1918 roku zbiegło się z obchodami 700 rocznicy przybycia Kadłubka do zakonu jędrzejowskiego. z tej okazji z inicjatywy ks. Stanisława Marchewki, usypano dwa kopce: *kopiec spotkania* oraz *kopiec przeniesienia*⁴³. Niewątpliwie największe uroczystości w okresie dwudziestolecia międzywojennego, zorganizowano w 1923 roku. w dniach 19-23 sierpnia 1918 roku, odbyły się uroczystości 700-lecia przybycia Wincentego do klasztoru w Jędrzejowie, obchodzone pod przewodnictwem biskupa kieleckiego Augustyna Łosińskiego. z kolei 20-27 sierpnia 1923 r. miały miejsce obchody 700-lecia śmierci Wincentego z udziałem arcybiskupa lwowskiego Józefa Teodorowicza, biskupa krakowskiego, księcia Adama Stefana Sapiehy, biskupa kieleckiego Augustyna Łosińskiego oraz biskupa sandomierskiego Mariana Józefa Ryxa⁴⁴.

³⁹ J. Borowiec, w *jaki sposób można przyśpieszyć kanonizację bł. Wincentego Kadłubka*, „Kronika Diecezji Sandomierskiej” 20 (1927), s. 282–285; W. Gałązka, w *sprawie kanonizacji błogosławionego Wincentego Kadłubka*, „Kronika Diecezji Sandomierskiej” 97 (2004), nr 11-12, s. 568-570.

⁴⁰ K. Świżek, *Rozwój kultu...*, s. 65.

⁴¹ W. Zwierzchowski, *Parafia bł. Wincentego Kadłubka w Jędrzejowie 1913–1939. Powstanie i funkcjonowanie*, Kraków 1998.

⁴² S. Marchewka, *Błogosławiony Wincenty Kadłubek, biskup i wyznawca, patron Polski*, Kraków 1917.

⁴³ K. Świżek, *Błogosławiony Wincenty Kadłubek*, s. 79 i n.

⁴⁴ W. Zwierzchowski, dz. cyt., s. 50–74. Zob. J. Wiśniewski, *Katalog prałatów i kanoników sandomierskich od 1186-1926, tudzież sesje kapituły sandomierskiej od 1581 do 1866 r.*, Radom 1926, s. 113 - 115.

KULT BŁ. WINCENTEGO PO 1945

Po II wojnie światowej cystersi wrócili do „małego morimundu”. w 1948 roku odbyły się uroczystości 730-lecia „wstąpienia” bł. Wincentego do klasztoru jędrzejowskiego. Obchodzone w Jędrzejowie pod przewodnictwem metropolity krakowskiego, księcia kardynała Adama Stefana Sapiehy.

O ponowne wszczęcie procesu kanonizacyjnego bł. Wincentego Kadłubka starał się opat ze Szczyrzyc – Benedykt Biros w porozumieniu z ordynariuszem kieleckim, w którego diecezji leży Jędrzejów, biskupem Czesławem Kaczmarkiem⁴⁵. w tym celu prezes kongregacji cystersów polskich, o. opat Augustyn Ciesielski mianował w rocznicę śmierci Kadłubka 8 marca 1959 r. ks. Piotra Naruszewicza, stale mieszkającego w Rzymie, postulatorem kanonizacji. Postulator rzymski wniósł sprawę do Kongregacji Obrzędów oraz zamianował wicepostulatorem o. Klemensa Świżka, profesa jędrzejowskiego⁴⁶. Starania o kanonizację Wincentego poparł w 1961 r. cały Episkopat Polski z prymasem Stefanem Wyszyńskim na czele. Odpowiedzią na te prośby było przygotowanie w Rzymie *Positio super reasumptione causae* w 1962 roku⁴⁷. Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych wydała w Rzymie *Positio super vita et virtutibus ex officio concinnata*⁴⁸, reasumpcja sprawy bł. Wincentego Kadłubka została oddalona w 1972 roku.

Nie będzie przesadą, jeśli stwierdzimy, że dwaj wielcy mężowie Kościoła w Polsce Karol Wojtyła i Stefan Wyszyński byli wielkimi propagatorami kultu bł. Wincentego Kadłubka. Cały Episkopat Polski uczestniczył w 200 rocznicy beatyfikacji Wincentego w sierpniu 1964 roku w Jędrzejowie. Prymas Stefan Wyszyński wygłosił kazanie ukazując Wincentego, jako *wychowawcę narodu polskiego*⁴⁹. Wracając do 200 rocznicy beatyfi-

⁴⁵ J. Ojkało, dz. cyt., s. 44.

⁴⁶ K. Świżek, *Błogostawiony Wincenty Kadłubek...*, s. 85.

⁴⁷ *Positio...*, s. VI–VII.

⁴⁸ Tamże.

⁴⁹ S. Wyszyński, *Nauczanie społeczne 1946–1981*, Warszawa 1990, s. 238–242. Zob. A. Lis, *Błogostawiony Wincenty Kadłubek w eksplikacji nauczania pryma-*

kacji Wincentego, warto podkreślić, iż w wigilii uroczystości celebrze przewodniczył metropolita krakowski Karol Wojtyła, który w wydanym na tą rocznicę liście nazwał Kadłubka – *ojcem kultury polskiej*⁵⁰. Oto wymowny fragment listu Wojtyły: „Uważamy za swój obowiązek, ażeby w bieżącym, VIII noku Wielkiej Nowenny przypomnieć wielką postać bł. Wincentego Kadłubka, ojca kultury polskiej. Wszak był on w swoich czasach, w pierwszych stuleciach naszych dziejów, tym właśnie *nowym człowiekiem w Jezusie Chrystusie*. Tworzył on życie własne i życie swych rodaków wedle ducha Ewangelii. Przez to wskazuje nam również w czasach dzisiejszych, że kultura chrześcijańska oraz jej nieustająca odnowa spiera się o człowieka, który całą duszą stara się zakorzenić w Jezusie Chrystusie. (...) Przez całe wieki trwała pamięć o jego świątobliwym: życiu. Jednakże dopiero od wieku XVII datują się urzędowe starania o jego beatyfikację. Prośbę w tej sprawie wniósł do Stolicy Apostolskiej król Jan III Sobieski zaraz po zwycięstwie wiedeńskim, a w kilkadziesiąt lat później August III na skutek domagania się posłów i senatorów Rzeczypospolitej. Beatyfikacja nastąpiła w roku 1764 za pontyfikatu Klemensa XIII. w roku bieżącym mija 200 lat od tego wydarzenia. Biskupi polscy podczas II sesji Soboru Watykańskiego II wnieśli do Ojca Świętego prośbę o kanonizację bł. Wincentego Kadłubka, widząc w nim szczególnego swego patrona na Soborze, gdyż, jako biskup krakowski uczestniczył w roku 1215 w Soborze Laterańskim IV. Teraz zaś i na tle VIII roku Wielkiej Nowenny przypominamy jego postać, która tyle wniosła ewangelicznego zacznku w dzieje naszego Narodu i kształtowanie się jego chrześcijańskiej kultury. (...) U stóp błogosławionego ojca kultury polskiej w Jędrzejowie, w tym opactwie, które Wincen-

sa Stefana Wyszyńskiego, „Pedagogika Ojcostwa” Nr 2 (1/2011), s. 277-290.

⁵⁰ *Nauczyciel i pasterz. Ks. Kardynał Karol Wojtyła – arcybiskup metropolita krakowski. Listy pasterskie – Komunikaty – Zarządzenia*. 1959 – 1978, oprac. M. Jagosz, t.1, Rzym 1987, s. 98 – 100; K. Wojtyła, *Kazanie wygłoszone w czasie ingresu Arcybiskupa–Metropolity w katedrze wawelskiej 8 marca 1964* [w:] K. Wojtyła, *Kazania 1962–1978*, Kraków 1979, s. 12.

ty Kadłubek wybrał dla dokonania swych dni jako umiłowany przez siebie *Dom Maryi* błagamy Boga, aby raczył go ozdobić chwałą świętych”⁵¹.

Równie uroczystości obchodzono kolejne jubileusze: 28 sierpnia 1968 obchody 750-lecia przybycia Wincentego do klasztoru jędrzejowskiego, odprowadzane w Jędrzejowie pod przewodnictwem metropolity krakowskiego, kardynała Karola Wojtyły i biskupa kieleckiego Jana Jaroszewskiego; oraz 19 sierpnia 1973 - uroczyste obchody 750 rocznicy śmierci Wincentego odprowadzane w Jędrzejowie pod przewodnictwem metropolity krakowskiego, kardynała Karola Wojtyły i biskupa kieleckiego Jana Jaroszewskiego, 27 sierpnia t.r. odbyły się uroczystości w katedrze na Wawelu⁵².

Do rozwoju kultu bł. Wincentego przyczyniła się pobożność szerokich rzesz wiernych, którzy dopatrywali się szczególnego związku Wincentego z ich własnym życiem. Dlatego też kult bł. Wincentego już od najdawniejszych czasów bardzo głęboko przeniknął w życie chrześcijan. Rolę błogosławionego Wincentego Kadłubka wyeksponowały uroczystości odpustowe roku 1990 połączone z 850-leciem klasztoru jędrzejowskiego oraz uroczystości 1998 roku upamiętniające 900-lecie istnienia zakonu cystersów. Należy także wspomnieć, iż 8 marca 2001 roku w opactwie jędrzejowskim przy udziale biskupów: kieleckiego i sandomierskiego, opatów cysterskich oraz licznie zgromadzonego duchowieństwa i wiernych, dokonano pobrania części relikwii błogosławionego. Przekazano je do parafii: we Włostowie (rodzina parafia Kadłubka), parafii św. Kazimierza w Ostrowcu Świętokrzyskim, pobliskich parafii w Skraniowie, Łysakowie, Matki Bożej Łaskawej w Jędrzejowie oraz do jednej parafii na Białorusi.

Wspomnieć wypada o jubileuszu 800 -lecia zatwierdzenia

⁵¹ Za: A. Lis, *Reprint listu Karola Wojtyły z okazji 200 rocznicy beatyfikacji Wincentego Kadłubka*, [w:] *Semper in altum. Zawsze wzwyż*, red. J. Zimny, N. Nyczkało, Stalowa Wola 2010, s. 509-522.

⁵² S. Suwała, *Błogosławiony Wincenty Kadłubek w Sandomierzu i ziemi sandomierskiej*, „Kronika Diecezji Sandomierskiej” 97 (2004), nr 11-12, s. 570-581.

Wincentego na biskupstwie krakowskim (bulla Innocentego III) oraz 790 rocznicy przybycia Kadłubka do klasztoru cystersów jędrzejowskich. Uroczystości te odbyły się w Archiopactwie Cystersów w Jędrzejowie - 28 marca 2008 r. pod przewodnictwem Stanisława kardynała Dziwisza, który powiedział: „Wielbimy Boga za dar świętego biskupa, za dar jego życia, którą Kościół potwierdził wynosząc go w 1764 roku do chwały ołtarzy. w Jego świętości chciałbym uwydatnić jej wymiar eucharystyczny, który znalazł swój wyraz między innymi w fundacji wiecznej lampki, pierwszej wiecznej lampki przed tabernakulum w naszej ojczyźnie. W wielkim sercu świętego pasterza, wybitnego historyka, wielkim przez miłość Boga i człowieka, nie zabrakło miejsca na miłość ojczyzny - świadectwo tej miłości utrwalił w czterech księgach swojej Kroniki. (...) Kościół krakowski, kielecki i sandomierski pielgrzymuje dzisiaj do grobu świętego Wincentego Kadłubka, by modlić się o świętość kanonizowaną”⁵³. Wydaje się, że sprawa kanonizacji bł. Wincentego wchodzi w nowy etap⁵⁴.

SPRAWA KANONIZACJI BŁ. WINCENTEGO

Bardzo ważnym pytaniem jakie należy obecnie postawić to - możliwości kanonizacji bł. Wincentego Kadłubka w świetle obowiązującej procedury. Aby odpowiedzieć na tak postawiony problem, należy najpierw podkreślić, iż mamy do czynienia ze sprawą dawną. Najnowsza „Instrukcja Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych z 17 maja 2007 r. o prowadzeniu dochodzenia diecezjalnego lub eparchialnego w sprawach kanonizacyjnych” na podsta-

⁵³ Tekst w posiadaniu autora.

⁵⁴ Szerzej: A. Lis, *Dokument jako środek dowodowy w sprawie kanonizacyjnej Wincentego Kadłubka*, Lublin 2008 (praca magisterska napisana pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. H. Misztala w Instytucie Administracji KUL, mps w Archiwum Uniwersyteckim KUL). Zob. A. Lis, *Wykorzystanie dowodu z dokumentów na przykładzie bł. Wincentego Kadłubka*, [w:] *Świętość kanonizowana*, t. 7: *Sprawy dawne*, red. S. T. Praškiewicz, Kraków 2011, s. 133-186; tenże, *Kodyfikacja prawa kanonizacyjnego Urbana VIII (1623-1644)*, [w:] *Prawo w Europie średniowiecznej i nowożytnej*, red. A. Lis, Lublin 2011, s. 119-133 (tu dalsza literatura przedmiotu).

wie konstytucji apostołskiej „Divinus perfectionis Magister” z 25 stycznia 1983 r. i „Normae servandae” z 7 lutego 1983 r. w art. 30§1 stwierdza, że sprawa jest dawna, gdy dowody dotyczące cnót *in specie* lub męczeństwa Sługi Bożego są oparte wyłącznie na źródłach pisanych, kiedy brakuje świadków naocznych na temat heroiczności cnót lub męczeństwa Sługi Bożego. w dalszym wywodzie Misztal precyzuje, iż postulador winien, zgodnie z „Normae servandae” nr 10, 1°, przedstawić biskupowi diecezjalnemu lub eparchialnemu biografię o odpowiedniej wartości historycznej, jeśli taka istnieje, lub dokładną relację chronologiczną na temat życia, działalności, cnót lub męczeństwa, opinii świętości i opinii znaków z podaniem tego wszystkiego, co wydawałoby się przeciwne lub niekorzystne dla sprawy. Ponadto winien, zgodnie z „Normae servandae” nr 10, 2°, przedstawić wszystkie wydane lub opublikowane drukiem pisma Sługi Bożego potwierdzonej kopii. Wreszcie, zgodnie z nr 15b, należy przedłożyć listę kilku świadków, którzy mogą zeznać na temat aktualnej opinii świętości lub męczeństwa i znaków, istniejącej u znacznej części ludu Bożego. Po aprobacie cnót heroicznych konieczny jest do udowodnienia cud dokonany po aprobacie kultu⁵⁵.

ZAKOŃCZENIE

Kończąc refleksje nad rozwojem kultu błogosławionego Wincentego Kadłubka, można wyrazić radość z wielości konferen-

⁵⁵ Za: H. Misztal, *Możliwości kanonizacji błogosławionego Wincentego Kadłubka w świetle obowiązującej procedury*, [w:] „Cistercium Mater Nostra” R. II (2008), nr 2, s. 317-332; tenże, *Sprawa kanonizacji bł. Wincentego Kadłubka*, [w:] *Duc in altum. Sprawy kanonizacyjne. Wybór pism*, red. L. Fiejdasz, Lublin 2009, s. 691-700. Zob. tenże, *Le causa di canonizzazione. Storia e procedura*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2005. Por. S. Ryłko, *Droga do beatyfikacji i starania o kanonizację Wincentego Kadłubka*, [w:] *Mistrz Wincenty Kadłubek. Człowiek i dzieło, pośmiertny kult i legenda*, red. K. R. Prokop, Kraków 2001, s. 79-84. Zob. A. Lis, *Sprawy dawne w postępowaniu kanonizacyjnym (Former matters in the canonization proceedings)*, „Przegląd Prawno-Ekonomiczny” 6(2009), s. 73-80; tenże, *Społeczno-prawna specyfika kanonizacji równoznacznej (The social-legal specific of equivalent canonization)*, „Przegląd Prawno-Ekonomiczny” 7(2/2009), s. 55-64.

cji naukowych promujących jego życie – dzieło i kult. w dniu 10 III 2000 roku odbyło się sympozjum naukowe zatytułowane „Mistrz Wincenty Kadłubek. Człowiek i dzieło, pośmiertny kult i legenda” - z inicjatywy opactwa jędrzejowskiego⁵⁶. Otwierając sesję naukową Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego - profesor Franciszek Ziejka powiedział: „Czyż można wyobrazić sobie dziś literaturę polską bez rozlicznych poematów, dramatów, tragedii czy powieści o Wandzie i Krakusie, których na karty naszej legendowej przeszłości wprowadził właśnie Kadłubek? Czyż jesteśmy w stanie wyobrazić sobie literaturę polską bez Króla-Ducha i Lilii Wenedy Słowackiego, bez Wandy i Krakusa Cypriana Kamila Norwida, bez Wandy Teofila Lenartowicza, bez Legendy Stanisława Wyspiańskiego? Bez dziesiątek i setek innych utworów, których autorzy bezpośrednio lub pośrednio czerpali wątki i inspirację z bogactwa Kroniki Kadłubka? Zaiste, wiele zawdzięczamy błogosławionemu Mistrzowi Wincentemu!”⁵⁷. Następne lata obfitowały w kolejne sympozja: 1) „Nowe badania nad *Kroniką* biskupa Wincentego Kadłubka” (4-6 VI 2008 r.) - organizowana przez Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk w ramach 18 Spotkań Mediewistycznych; 2) „Błogosławiony Wincenty Kadłubek. w 800-lecie sakry biskupiej” (3 XI 2008 r.) - zorganizowana przez Polską Akademię Umiejętności, Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej i Opactwo Ojców Cystersów w Mogile; 3) „Błogosławiony Wincenty Kadłubek i jego dziedzictwo” (17 VI 2009 r.) - organizatorami spotkania byli: Starostwo Powiatowe w Opatowie, Stowarzyszenie Inicjatyw Geodezyjnych i Kartograficznych „Geocentrum” oraz Katedra Historii Powszechnej Wieków Średnich Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II⁵⁸.

⁵⁶ *Mistrz Wincenty Kadłubek. Człowiek i dzieło, pośmiertny kult i legenda. Materiały sesji naukowej – Kraków, 10 marca 2000*, red. K. R. Prokop, Kraków 2001, ss.123.

⁵⁷ *Słowo Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego*, [w:] tamże, s. 11-12.

⁵⁸ A. Lis, *Błogosławiony Wincenty Kadłubek. w 800-lecie sakry biskupiej. Sesja naukowa, Kraków, 3 listopada 2008, „Zeszyty Sandomierskie” 27(2009)*, s.

Na koniec, pragnę wspomnieć o własnych prelekcjach w ramach uroczystości odpustowych bł. Wincentego w parafii Włostów (diecezja sandomierska): „Kult bł. Wincentego Kadłubka” (12 X 2008 r.), „Opis męczeństwa św. Stanisława w *Kronice* Wincentego Kadłubka” (11 X 2009 r.), „Błogosławiony Wincenty Kadłubek w eksplikacji nauczania Karola Wojtyły” (10 X 2010 r.), „Rodzina i ojczyzna w *Kronice* bł. Wincentego Kadłubka” (9 X 2011 roku).

101-103; tenże, *Konferencja naukowa: „Błogosławiony Wincenty Kadłubek i jego dziedzictwo” Opatów, 17 czerwca 2009 r.*, „Roczniki Humanistyczne. Historia” t. 57 (2009), z.2, s. 289-295; tenże, *Rec. Błogosławiony Wincenty Kadłubek w 800-lecie sakry biskupiej*, red. tomu M. Starzyński, M. Zdanek, „Nasza Przeszłość” t. 114 (2010), s. 355-363; tenże, *Rec. Onus Athlanteum. Studia nad Kroniką biskupa Wincentego*, pod red. A. Dąbrowski, W. Wojtowicza, tamże, s. 365-373.